

Aan: TK-Cie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Cc: Minister Ploumen
Datum: Amersfoort, 24 januari 2013
Betreft: AO over het Europees Ontwikkelingsbeleid op 30 januari a.s.

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 30 januari a.s. bespreekt u de kabinetsvisie op het Europese beleid ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking. Graag vraag ik uw aandacht voor de cruciale rol die de Europese Unie kan – en volgens ons zou moeten – spelen om onderwijs van goede kwaliteit voor alle kinderen te helpen garanderen.

Het kabinet ziet het Europese ontwikkelingsbeleid (ook) als een aanvulling op het bilaterale beleid, getuige de brief van 12 december jl. van minister Ploumen aan de Tweede Kamer: “De Europese Commissie kan mede namens Nederland activiteiten ontplooiën op terreinen waar Nederland zelf geen of slechts beperkte middelen beschikbaar heeft, zoals in de sociale sectoren, waar Nederland zijn inspanningen goeddeels heeft afgebouwd.”

Onderwijs heeft in de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking geen prioriteit meer en de meeste bilaterale onderwijssteun is of wordt afgebouwd. Tegelijk met Nederland heeft echter ook een aantal andere EU-lidstaten gekozen voor nieuwe prioriteiten en met name de bilaterale steun aan onderwijs verminderd of beëindigd.

Afspraken over arbeidsverdeling ten spijt, blijkt in de praktijk dat elke EU-lidstaat en ook de Commissie namens de EU, uiteindelijk zijn eigen afwegingen maakt bij de keuzes voor partnerlanden en sectoren. Met als gevolg dat juist in een aantal van de armste ontwikkelingslanden, zoals Benin, Burkina Faso en Jemen, op korte of langere termijn tekorten dreigen op de onderwijsbegroting. Het Global Partnership for Education, kan de wegvallende bilaterale steun slechts gedeeltelijk compenseren.

Ondanks de grote vooruitgang die sinds 2000 is geboekt, vooral in de toegang tot onderwijs, zijn Millenniumdoelen 2 en 3 nog niet bereikt. Ook laat de kwaliteit van onderwijs in een groot aantal landen veel te wensen over. Dat blijkt uit het UNESCO Global Monitoring Rapport 2012 over de voortgang van de Education for All doelen.¹ Van de 650 miljoen kinderen van basisschoolleeftijd in de wereld, gaan er 250 miljoen niet of slechts kort naar school of krijgen zulk slecht onderwijs dat ze na vier jaar nog niet kunnen lezen en schrijven. Dat is meer dan 40%! In 60 landen hebben meisjes nog steeds geen gelijke toegang tot onderwijs. Nu al zijn 200 miljoen jongeren van 14- tot 25-jaar in ontwikkelingslanden (1 op de 5) nagenoeg kansloos op de arbeidsmarkt omdat ze analfabeet zijn en daarnaast de toegang tot relevant beroepsopleiding missen.

Zoals de minister ook schrijft in haar brief over de Nederlandse inzet in de post-2015 ontwikkelingsagenda van 22 januari jl., zou universele toegang tot onderwijs in 2015

¹ EFA Global Monitoring Report 2012: Youth and Skills: Putting education to work, UNESCO.

haalbaar zijn. Het EFA-GMR 2012 laat zien dat de internationale trend echter tegengesteld is. Sinds 2010 stagneert de externe financiële steun aan met name basisonderwijs.

Wanneer modernisering van internationale samenwerking leidt tot eenzijdige focus op economische ontwikkeling, dan gaat dat ten koste van basisvoorzieningen voor de armste bevolkingsgroepen in de armste landen. Dat is niet in lijn met het Nederlandse kabinetsbeleid dat claimt de allerarmsten centraal te stellen. Het is cruciaal voor inclusieve duurzame groei om sociale en economische ontwikkeling hand in hand te laten gaan. Onderwijs is niet alleen een mensenrecht, maar ook een onmisbare voorwaarde voor het behalen van resultaten op de door Nederland gekozen speerpunten.

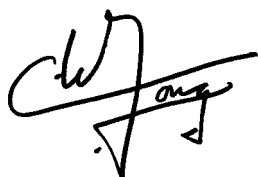
Daarom is het des te belangrijker dat de EU voldoende blijft investeren in onderwijs. Uitgangspunt van de ook door Nederland gesteunde 'Agenda for Change' is 'voortzetting van het beleid om tenminste 20% van het hulpbudget te besteden aan inclusieve sociale en menselijke ontwikkeling.' De 'Agenda for Change' stelt hierover kernachtig: *"The EU should focus its support for inclusive and sustainable growth on those sectors which build the foundations for growth and help ensure that it is inclusive, notably **social protection, health and education.**"*

Zoals de minister ook in haar brief van 12 december constateert, is de tweede pijler van de Agenda for Change, 'Inclusieve en duurzame groei', echter een breed thema, waaronder verschillende sectoren kunnen vallen. Dat houdt het risico in, dat van die 20% van het hulpbudget slechts een klein deel ten goede komt aan onderwijs. Het is van belang dat Nederland in de EU onderhandelingen over de invulling van deze 20% een duidelijk vertrekpunt kiest.

U kunt er mede voor zorgen dat voldoende geld beschikbaar blijft voor onderwijs in ontwikkelingslanden:

- Door u te verzetten tegen bezuinigingen op het totale EU-hulpbudget voor 2014-2020
- Door te bepleiten dat tenminste 20% van het Europese hulpbudget daadwerkelijk wordt besteed aan de sectoren onderwijs, gezondheidszorg en social protection.
- Door aan te dringen op beter overleg en afstemming tussen EU-lidstaten over de keuze van partnerlanden en sectoren.
- Door ook in Europees overleg te bepleiten dat het recht op onderwijs een belangrijk onderdeel blijft van de Post 2015 Ontwikkelingsagenda .

Dank voor uw aandacht en vriendelijke groeten,

Kees de Jong

Directeur Edukans, namens de Global Campaign for Education-Nederland

GCE-NL is een coalitie van Edukans/ICCO, Oxfam Novib, Save the Children, Woord en Daad, de Algemene Onderwijsbond en CNV Onderwijs.

Voor nadere toelichting kunt u contact opnemen met Jeanne Roefs, coördinator GCE-NL, tel. 06-38128808 of Jeanne.Roefs@edukans.nl.